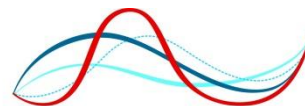

REPUBLIKA HRVATSKA
DRŽAVNI ZAVOD ZA STATISTIKU

DRŽAVNI ZAVOD ZA STATISTIKU
REPUBLIKE HRVATSKE

IZVJEŠTAJ O KVALITETI ZA STATISTIČKO ISTRAŽIVANJE

Strukturne poslovne statistike poduzeća (SPSPod) za 2013.

Strukturne poslovne statistike poduzeća (SPSPod) za 2013.
Organizacijska jedinica: Služba strukturnih poslovnih statistika
Priredila: Paula Nimac

ožujak 2017.

Osnovne informacije

- Svrha, cilj i predmet istraživanja

Strukturne poslovne statistike (SPS) opisuju strukturu, izvođenje i učinak gospodarskih djelatnosti, vrednovan u tržišnim cijenama, promatranjem jedinica koje te djelatnosti obavljaju. Osiguravaju informacije o prihodima i rashodima, zaposlenosti, produktivnosti, nacionalnoj i regionalnoj specijalizaciji, veličini poduzeća, investicijama itd.

Svrha istraživanja o strukturnim statistikama poduzeća jest praćenje poslovanja i osiguravanje međunarodno usporedivih podataka u potpunosti u skladu s europskim standardima strukturnih poslovnih statistika (Uredba br. 295/2008 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. ožujka 2008.). Dobiveni pokazatelji omogućuju analizu poslovanja i strukturnih promjena poslovne populacije. Osnova su za izradu tržišnih analiza i donošenje poslovnih odluka te za izračun bruto domaćeg proizvoda i ocjenu osnovnih makroekonomskih kategorija.

- Izvještajno razdoblje

Kalendarska godina

- Pravna osnova

Uredba (EZ-a) br. 295/2008 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. ožujka 2008. o strukturnim poslovnim statistikama (prerađena verzija);

Uredba Komisije (EZ-a) br. 250/2009 od 11. ožujka 2009. kojom se provodi Uredba (EZ-a) br. 295/2008 Europskog parlamenta i Vijeća u pogledu definicija obilježja, tehničkog formata za prijenos podataka, zahtjeva za dvojno izvještavanje prema NACE Rev. 1.1 i NACE Rev. 2 te dopuštenih odstupanja za strukturne poslovne statistike;

Uredba Komisije (EZ-a) br. 251/2009 od 11. ožujka 2009. kojom se provodi te izmjenjuje i dopunjuje Uredba (EZ-a) br. 295/2008 Europskog parlamenta i Vijeća u pogledu serija podataka koji se prikupljaju za potrebe strukturnih poslovnih statistika te potrebnih prilagodbi nakon revizije statističke klasifikacije proizvoda po djelatnostima (CPA);

Uredba Komisije (EU-a) br. 275/2010 od 30. ožujka 2010. kojom se provodi Uredba (EZ-a) br. 295/2008 Europskog parlamenta i Vijeća u pogledu kriterija za vrednovanje kvalitete strukturnih poslovnih statistika;

Eurostatov priručnik za izradu strukturnih poslovnih statistika;

Uredba (EZ) br. 1893/2006 Europskog parlamenta i Vijeća od 20. prosinca 2006. o uspostavljanju statističke klasifikacije ekonomskih djelatnosti NACE Rev. 2 i izmjenama Uredbe Vijeća (EEZ) br. 3037/90 i nekih uredbi EZ-a o određenim statističkim područjima;

Zakon o službenoj statistici (NN, br. 103/03. i 75/09.);

Odluka o Nacionalnoj klasifikaciji djelatnosti – NKD 2007. (NN, br. 58/07. i 72/07.);

Klasifikacija proizvoda po djelatnostima Republike Hrvatske – KPD 2008. (NN, br. 108/08.);

Zakon o računovodstvu (NN, br. 109/07.);

Pravilnik o načinu vođenja Registra godišnjih financijskih izvještaja te načinu primanja i postupku provjere potpunosti i točnosti godišnjih financijskih izvještaja i godišnjeg izvješća (NN, br. 39/08., 37/09. i 139/10.);

Pravilnik o strukturi i sadržaju godišnjih financijskih izvještaja (NN, br. 38/08., 12/09. i 130/10.);

Pravilnik o obliku i sadržaju dodatnih podataka za statističke i druge potrebe (NN, br. 148/10.).

- Sustav klasifikacije

Nacionalna klasifikacija djelatnosti 2007.

- Koncepti i definicije

Broj poduzeća (EU šifra 11110) jest broj pravnih i fizičkih osoba registriranih u Statističkome poslovnom registru koje su bile aktivne barem dio izvještajnog razdoblja.

Promet (EU šifra 12110) obuhvaća obračunane prihode od prodaje proizvoda, roba i usluga trećim stranama, bez odbitnog PDV-a. Isključeni su financijski, ostali i izvanredni prihodi.

Vrijednost proizvodnje (EU šifra 12120) mjeri sve stvarno proizvedene vrijednosti unutar poduzeća, temeljene na prodaji, uzimajući u obzir promjene zaliha i daljnju prodaju roba i usluga

Bruto marža na robu za daljnju prodaju (EU šifra 12130) odgovara razlici prometa ostvarenog od trgovačkih djelatnosti i ukupnih nabava roba i usluga za daljnju prodaju, uzimajući u obzir promjene zaliha tih roba i usluga;

Dodana vrijednost prema troškovima proizvodnih čimbenika (EU šifra 12150) jest bruto zarada od poslovnih aktivnosti poduzeća prilagođena za operativne subvencije i indirektno poreze, izračunata u bruto izrazu (bez oduzimanja amortizacije). Prihod i rashod klasificiran kao financijski isključen je iz dodane vrijednosti.

Bruto poslovni višak (EU šifra 12170) odgovara višku stvorenom iz poslovnih djelatnosti poduzeća nakon što se podmire troškovi osoblja.

Ukupne nabave roba i usluga (EU šifra 13110) uključuju vrijednost svih roba i usluga (bez odbitnog PDV-a) nabavljenih u obračunskom razdoblju, osim kapitalnih dobara čija se uporaba registrira kao uporaba fiksnoga kapitala. Rashodi klasificirani kao financijski su isključeni.

Kupnja roba i usluga za daljnju prodaju (EU šifra 13120) obuhvaća vrijednost dobara i usluga (bez odbitnog PDV-a) kupljenih za preprodaju trećim stranama.

Plaćanja za agencijske radnike (EU šifra 13131) obuhvaćaju plaćanja agencijama za povremeno korištenje ("najam") tzv. agencijskih radnika. Ova plaćanja nisu uključena u troškove osoblja.

Promjene zaliha roba i usluga (EU šifra 13210) predstavljaju razliku između vrijednosti ukupnih zaliha (zaliha robe i usluga kupljenih za daljnju prodaju, zaliha gotovih proizvoda i proizvodnje u tijeku i zaliha sirovina i materijala) na kraju i na početku razdoblja.

Promjene zaliha robe i usluga kupljenih za daljnju prodaju (EU šifra 13211) dio su ukupnih promjena zaliha roba i usluga, koje se odnose na promjenu stanja zaliha robe i usluga nabavljenih samo za svrhu preprodaje u istom obliku u kojem su i nabavljene.

Promjene zaliha gotovih proizvoda i proizvodnje u tijeku (EU šifra 13213) dio su ukupnih promjena zaliha roba i usluga, koje se odnose na promjenu stanja zaliha još neprodanih gotovih proizvoda i proizvodnje u tijeku, vrednovanih prema troškovima proizvodnje, a prije vrijednosnih usklađenja.

Troškovi osoblja (EU šifra 13310) jesu nadoknade obračunane i plative zaposlenicima od strane poslodavaca, u zamjenu za obavljen rad, a sastoje se od nadnica i plaća (EU šifra 13320) i troškova socijalnog osiguranja (EU šifra 13330).

Plaće i nadnice (EU šifra 13320) jesu ukupne nadoknade, u gotovini ili naravi, plative zaposlenicima u zamjenu za rad obavljen u obračunskom razdoblju, uključujući troškove poreza i doprinosa iz plaća koje poslodavac zadržava i izravno plaća nadležnim institucijama u ime zaposlenika.

Troškovi socijalnog osiguranja (EU šifra 13330) odgovaraju vrijednosti svih obračunatih socijalnih doprinosa na plaće od strane poslodavca, za sve zaposlenike, bez obzira na to jesu li propisani zakonom, kolektivnim govorom, ugovorom o radu ili su pak dobrovoljni.

Plaćanja za dugoročni najam (EU šifra 13411) uključuju sve troškove koji se odnose na najam materijalne imovine za razdoblje veće od jedne godine, a plaćanja za operativni leasing odnose se na troškove korištenja materijalne imovine stavljene na korištenje putem ugovora o operativnom leasingu. Sva plaćanja vezana uz financijski leasing isključena su.

Bruto investicije u materijalnu imovinu (EU šifra 15110) obuhvaćaju sve ostvarene investicije u novu i rabljenu materijalnu imovinu u izvještajnom razdoblju, čiji je vijek uporabe dulji od jedne godine, uključujući neproizvedenu materijalnu imovinu kao što je zemljište.

Bruto investicije u zemljište (EU šifra 15120) obuhvaćaju ulaganja u zemljište i poboljšanja zemljišta, podzemna nalazišta, šume i kopnene vode. Kada je zemljište nabavljeno s već postojećim zgradama/objektima te vrijednost ove dvije komponente nije odvojiva, a procijenjeno je da vrijednost zemljišta nadmašuje vrijednost postojećih objekata, ukupna vrijednost tog ulaganja sadržana je pod ovom stavkom. Ne uključuje se stjecanje zemljišta restrukturiranjem poduzeća (udruživanje, preuzimanje i sl.).

Bruto investicije u postojeće zgrade i druge građevine (EU šifra 15130) obuhvaćaju nabavu već postojećih, korištenih zgrada i drugih građevinskih objekata u tijeku izvještajnog razdoblja. Kada je zemljište nabavljeno s već postojećim zgradama/objektima te vrijednost ove dvije komponente nije odvojiva, a procijenjeno je da vrijednost zgrada nadmašuje vrijednost zemljišta, ukupna vrijednost tog ulaganja sadržana je pod ovom stavkom. Ne obuhvaća se nabava novih zgrada, koje dosad nisu korištene, kao ni postojeće zgrade i objekti stečeni restrukturiranjem poduzeća.

Bruto investicije u gradnju i preinake zgrada (EU šifra 15140) obuhvaćaju nabavu (dosad nekorisćenih) i gradnju novih zgrada i drugih građevinskih objekata te dogradnju, preinake, poboljšanja i obnavljanja postojećih zgrada i objekata kojima se produžuje vijek trajanja ili povećava kapacitet te ugradnju ili veću rekonstrukciju trajnih instalacija.

Bruto investicije u strojeve i opremu (EU šifra 15150) obuhvaćaju ulaganja u nove i rabljene strojeve, opremu i transportna sredstva te poboljšanja i obnavljanja kojima im se produžuje vijek trajanja ili povećava produktivnost. Ne uključuju se stjecanja restrukturiranjem poduzeća (udruživanje, preuzimanje i sl.).

Prodaja materijalne imovine (EU šifra 15210) uključuje vrijednost postojeće materijalne imovine prodane trećim stranama, iskazanu u cijenama koje su stvarno primljene (isključujući PDV).

Broj zaposlenih osoba (EU šifra 16110) jest ukupan broj osoba koje rade u poduzeću (uključujući vlasnike koji rade, ortakne koji redovito rade u jedinici, neplaćene obiteljske radnike i volontere), kao i osoba koje rade izvan poduzeća kojem pripadaju, a koje ih plaća.

Broj plaćenih zaposlenika (EU šifra 16130) definiran je kao broj osoba koje s poduzećem imaju ugovor o zaposlenju (koji može biti formalni ili neformalni) i rade za poduzeće u zamjenu za naknadu u novcu ili u naravi, bez obzira na to gdje je rad izvršen (unutar ili izvan poduzeća).

Broj zaposlenika u jedinicama ekvivalentnim punom radnom vremenu (EU šifra 16140) jest omjer broja stvarno odrađenih i broja mogućih sati rada plaćenih zaposlenika.

Broj odrađenih sati zaposlenika (EU šifra 16150) obuhvaća stvarno odrađene sate zaposlenika, koji osim samog rada uključuju i vrijeme potrebno za pripremu radnog mjesta te kraće odmori na samom radnom mjestu. Ne obuhvaćaju se sati koji su obračunati, ali nisu stvarno odrađeni (npr. godišnji odmor, blagdani, bolovanja, dnevne pauze za jelo i sl.).

Kupnje energetskih proizvoda (EU šifra 20110) uključuju nabavu svih energetskih proizvoda, nabavljenih kako bi se koristili isključivo kao gorivo ili energija. Energetski proizvodi nabavljeni kao sirovine ili za preprodaju bez prerade isključeni su.

- Statističke jedinice

Poduzeća – pravne i fizičke osobe

- Pokrivenost i obuhvat istraživanja

Obuhvaćaju se aktivna poduzeća – pravne i fizičke osobe – koja su, prema glavnoj djelatnosti, svrstana u područja B do J i L do N te odjeljak 95 područja S NKD-a 2007.

1. Relevantnost

1.1. Korisnici podataka

Interni korisnici:

Statistički poslovni registar – ažurira se sa povratnim informacijama iz strukturnih poslovnih statistika;

Inward FATS – kreira se na temelju rezultata strukturnih poslovnih statistika;

kratkoročne poslovne statistike;

statistike Industrije;

statistike Trgovine;

statistike Graditeljstva.

Vanjski korisnici:

ministarstva i tijela državne uprave – podaci na zahtjev;

znanstvenici i istraživači – podaci na zahtjev;

poslovni subjekti – podaci na zahtjev.

1.1.1 Potrebe korisnika

Standard propisan od strane Eurostata uglavnom zadovoljava domaće i inozemne korisnike no ponekad postoji potreba za detaljnijim podacima.

1.1.2 Zadovoljstvo korisnika

Mjerenje zadovoljstva korisnika ne provodi se.

Nema povratnih informacija o zadovoljstvu vanjskih korisnika.

Interni korisnici uglavnom su zadovoljni kvalitetom podataka.

1.2. Potpunost podataka

Istraživanje pokriva većinu varijabli propisanih Eurostatovim regulacijama i smjernicama.

1.2.1 Stopa potpunosti podataka

Stopa potpunosti podataka: 96%

2. Točnost i pouzdanost

2.1. Uzoračka pogreška

Nije primjenljivo

2.1.1 Indikatori uzoračke pogreške

Pokazatelj nije primjenjiv za ovo istraživanje.

2.1.2 Pristranost u procesu selekcije

Pokazatelj nije primjenjiv za ovo istraživanje.

2.2. Neuzoračka pogreška

Neuzoračka pogreška javlja se u obliku pogreške obuhvata, pogreške mjerenja, pogreške obrade i pogreške izbora modela.

2.2.1 Pogreška obuhvata

Nema točnih informacija o jedinicama izvan obuhvata, ali pretpostavka je da ih je vrlo malo. Statistički poslovni registar kontinuirano provjerava sve relevantne administrativne izvore (administrativni registar, obrtni registar).

2.2.2 Stopa nadobuhvata

Pokazatelj nije primjenjiv za ovo istraživanje.

2.2.3 Pogreške mjerenja

Kontrole se primjenjuju na izvorima podataka (Fina, druge službe DZS-a).

Radi smanjenja pogrešaka Služba SPS-a dostavlja izvorima podataka prijedloge za unapređenje kontrola i metodoloških uputa.

2.2.4 Pogreška neodgovora

Nije primjenljivo.

2.2.5 Stopa neodgovora jedinice

Pokazatelj nije primjenjiv za ovo istraživanje.

2.2.6 Stopa neodgovora na određenu varijablu (stavku)

Pokazatelj se za ovo istraživanje ne izračunava.

2.2.7 Pogreške obrade

Pogreške unosa i obrade nastale na samim izvorima otklanjaju se automatskom procedurom obrade podataka.

Moguće su pogreške obrade uslijed neadekvatnoga automatskog postupka obrade podataka (prekomjerna obrada podataka).

2.2.8 Stopa imputacije

Pokazatelj se za ovo istraživanje ne izračunava.

2.2.9 Stopa uređivanja – LRK

Pokazatelj se za ovo istraživanje ne izračunava.

2.2.10 Stopa učinkovitosti – LRK

Pokazatelj se za ovo istraživanje ne izračunava.

2.2.11 Pogreška izbora modela

Eventualne pogreške zbog neadekvatnosti modela procjene u pojedinim slučajevima

2.3. Revizija podataka

2.3.1 Politika revizije podataka

Objava konačnih podataka u vremenu $t + 7$ nakon objave privremenih podataka
Za SPS trenutačno ne postoji potreba za revizijom konačnih podataka.

2.3.2 Praksa revizije podataka

Objava konačnih podataka u vremenu $t + 7$ nakon objave privremenih podataka
Za SPS trenutačno ne postoji potreba za revizijom konačnih podataka.

2.3.3 Prosječna veličina revizije podataka

Prosječna veličina revizije jest:

Statistika	Vrijednost
Broj zaposlenih osoba	0,003
Promet	0,002

2.4. Desezoniranje (vremenska prilagodba)

Nije primjenljivo.

3. Pravodobnost i vremenska određenost

3.1. Pravodobnost

Privremeni podaci objavljuju se s vremenskim odmakom od 11 mjeseci, a konačni s odmakom od 19 mjeseci od kraja izvještajnog razdoblja.

3.1.1 Pravodobnost prvih rezultata

Pravodobnost prvih rezultata: $T + 11$

3.1.2 Pravodobnost konačnih rezultata

Pravodobnost konačnih rezultata: $T + 19$

3.2. Vremenska određenost

Svi podaci objavljuju se u planiranim rokovima u skladu s Kalendarom objavljivanja statističkih podataka.

3.2.1 Vremenska određenost – isporuka i objavljivanje

Vremenska određenost: 100%

4. Dostupnost i jasnoća

Papirne publikacije – Priopćenja, Statistički ljetopis Hrvatske;
Internetska stranica DZS – elektronička verzija Priopćenja i Statistički ljetopis Hrvatske;
Internetska stranica DZS – baza podataka;
Ostalo (telefaks, e-pošta i dr.).

4.1. Naslovi priopćenja u kojima se objavljuju podaci

Osnovni strukturno-poslovni pokazatelji poduzeća u 2013. privremeni podaci;
Strukturno-poslovni pokazatelji poduzeća u 2013.

4.2. Naslovi ostalih publikacija u kojima se objavljuju podaci (ljetopis i slično)

Statistički ljetopis Republike Hrvatske

4.3. On-line baza podataka u kojoj se objavljuju podaci

Strukturne poslovne statistike poduzeća u PC Axisu

4.4. Dostupnost mikropodataka

U skladu s odredbama Zakona o službenoj statistici, Pravilnika o pristupu povjerljivim statističkim podacima i Pravilnika o načinu korištenja povjerljivih statističkih podataka u znanstvene svrhe

4.5. Dostupnost metodoloških dokumenata

Papirne publikacije – Priopćenja, Statistički ljetopis Republike Hrvatske;
Internetska stranica DZS-a – elektronička verzija Priopćenja i Statistički ljetopis Republike Hrvatske;
Internetska stranica DZS-a – baza podataka;
Intranetska stranica DZS-a – mapa Službe strukturnih poslovnih statistika.

5. Usporedivost

5.1. Asimetričnost kod zrcalnih statistika

Nije primjenljivo.

5.2. Usporedivost tijekom vremena

2008. – 2013.

5.1.1 Dužina usporedivih vremenskih serija

Dužina usporedivih vremenskih serija: 6

5.1.2 Razlozi za prekid u vremenskoj seriji

Nije primjenljivo.

6. Koherentnost/smislenost

6.1. Koherentnost/smislenost između kratkoročnih i strukturnih podataka

Pokazatelj se za ovo istraživanje ne izračunava.

6.2. Koherentnost/smislenost s podacima nacionalnih računa

Pokazatelj se za ovo istraživanje ne izračunava.

6.3. Koherentnost/smislenost s podacima iz administrativnih izvora

Pokazatelj nije primjenjiv za ovo istraživanje.

7. Troškovi i opterećenje

7.1. Troškovi

S obzirom da se ulazni podaci preuzimaju iz postojećih administrativnih i statističkih izvora, troškovi proizvodnje minimalni su i uglavnom se odnose na troškovne potrebe kontrole izvora i obrade podataka.

7.2. Opterećenje

S obzirom da se ulazni podaci preuzimaju iz postojećih administrativnih i statističkih izvora, nema dodatnog opterećenja za izvještajne jedinice.